

рольної групи (з $20,77 \pm 0,39$ до $19,69 \pm 0,32$, $p > 0,05$). У пацієнтів контрольної групи достовірна позитивна динаміка була виявлена на 14 день терапії (з $20,77 \pm 0,39$ до $17,46 \pm 0,35$, $p < 0,05$). Ми також порівняли вираженість депресії за шкалою Гамільтона у обох групах на 14 та 28 дні терапії, виявлені дані свідчать про достовірне покращення у пацієнтів основної групи, порівняно з пацієнтами контрольної групи.

На 14 день відмінності в оцінці становили $14,62 \pm 0,32$ (ОГ) проти $17,46 \pm 0,35$ (КГ), $p < 0,05$. На 28 день відмінності склали $13,23 \pm 0,27$ (ОГ) проти $15,38 \pm 0,48$ (КГ), $p < 0,05$. Виявлено, що переважна редукція депресивної симптоматики у пацієнтів основної групи зумовлена покращенням сну, зниженням тривоги та ажитації.

Висновки. У процесі дослідження було виявлено, що ефективнішої та швидкої редукції депресивної симптоматики вдалося досягти у пацієнтів, які отримували комплексну терапію СИЗС та похідними бензодіазепіну з групи снодійних та седативних засобів, а саме застосування препарату Циназепаму в середній дозі 1 мг на добу.

Ключові слова: депресивний епізод, рекурентний депресивний розлад, похідні бензодіазепіну, селективні інгібітори зворотного захоплення серотоніну.

L. V. Rakhman, I. V. Shpylovi, O. Yu. Plevachuk
 FEATURES OF COMBINED MEDICATION TREATMENT FOR DEPRESSION IN ELDERLY PATIENTS
 Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Lviv, Ukraine
 rakhman@polynet.lviv.ua

Background. The course and clinical picture of depression have its own peculiarities for elderly patients. It requires a special approach to the medical treatment of these patients group.

Objective. To investigate the effectiveness of combined medication treatment for depressive states in elderly patients.

Materials and methods. A sample of 52 patients with major depressive disorder, single moderate episode (F32.1) and recurrent moderate major depressive disorder (F33.1), aged from 55 to 65 years, was examined. The Hamilton Rating Scale for Depression (HRSD) was used to assess the severity of depression in patients. The patients of control group received only SSRI, while the patients of main group additionally received benzodiazepine's derivatives medication cinazepam in 1 mg per day dosage during the first 14 days of treatment.

Results. The prevailing reduction of depressive symptoms in patients of the main group, receiving both SSRI and benzodiazepine's derivatives was observed and was manifested by the sleeping improvement, anxiety and agitation reduction.

Conclusions. During the study it was found that combined medication with simultaneous use of SSRI and benzodiazepine's derivatives medication cinazepam for elderly patients with depression is a highly effective and safe medication combination.

Keywords: depressive episode, recurrent depressive disorder, benzodiazepine's derivatives medication, SSRI.

УДК 616.85:616.89

І. В. Романова

ПСИХОТЕРАПІЯ НЕВРОТИЧНИХ РОЗЛАДІВ У ЖІНОК, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА, В СИСТЕМІ ЇХ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків

victimhelp@ukr.net

Актуальність. Враховуючи курс України на європейську інтеграцію, що передбачає захист рівності прав і можливостей жінок і чоловіків; уніфікацію дій відносно реалізації програм проведення кампаній з протидії гендерно-обумовленому і домашньому насильству, сучасні зміни законодавства в Україні, проблема своєчасної і психосоціальної реабілітації і кваліфікованої медичної допомоги потерпілим від домашнього насильства та насильства за ознакою статі набуває особливої соціальної і практичної значущості. Проблеми вдосконалення системи психосоціальної реабілітації і психотерапії потерпілих від домашнього насильства особливо загострилися в умовах збройного конфлікту на Сході України, оскільки цивільне населення, особливо жінки і діти, включаючи внутрішньо переміщених осіб, склало переважну більшість серед соціальних груп, на яких негативно позначилися наслідки збройних конфліктів, різко знизивши якість їх життя та безпеку.

Мета – вивчення психопатологічної феноменології та розробка на її основі комплексної системи психотерапії психогенних розладів у жінок, постраждалих від домашнього насильства, з врахуванням виявлених психопатологічних змін особистості жінок, даних самооцінки функціонального стану і клінічних проявів невротичних розладів.

Матеріали та методи дослідження. З 2010 по 2017 рік ми обстежили 98 жінок у віці від 18 до 53 років, які постраждали від домашнього фізичного, сексуального, економічного і психологічного насильства. В системі психосоціальної реабілітації таких жінок у групі втручання проводилися психологічна корекція і психотерапія невротичних розладів на терапевтичному та суппортивному етапах психосоціальної допомоги постраждалим. Проведене експериментально-психологічне дослідження включало тест диференційної самооцінки функціонального стану САН; тест визначення рівня реактивної і особистісної тривожності за шкалою Спілберґера-Ханіна; тест Н. J. Eysenck для оцінки рівня нейротизму, визначення стилю поведінки в конфліктній ситуації К. Томаса, використання шкали Гамільтона для оцінки депресії, опитувальника діагностики стану агресії Басса-Дарки.

Результати та їх обговорення. Прояви невротичних розладів у жінок спостерігалися у вигляді розладів сну неорганічної природи як коморбідних патологічних станів (32 %), гострої реакції на стрес (31 %), неврастенічного синдрому (24 %), тривожних і депресивних розладів (21 %), розладів адаптації (10 %), соматоформних розладів з порушенням нервової та дихальної систем (9 %), посттравматичного стресового розладу (5 %).

Комплексна психокорекція і психотерапія у обстежених жінок включала сугестивну, сімейну, поведінкову, індивідуальну, групову психотерапію, рольові тренінги. Основний курс психотерапії та психологічної допомоги тривав 2–3 місяці, на суппортивному етапі психокорекція проводилась постраждалим жінкам та членам їх сімей до 6–9 місяців. Методики психологічного консультування, рольової психотерапії, раціональної психотерапії, навчання пацієнток прийомам аутогенного тренування, поведінкового тренінгу виявилися ефективними – у 90 % жінок групи втручання прояви невротичних і соматоформних розладів зовсім зникли або загострення стали значно рідшими.

Фокусом сімейної психотерапії було створення можливостей адаптації потерпілих і членів їх сімей, залучення членів родин до вираження своїх емоцій і переживань, акцентування на сильних якостях особистостей постраждалих жінок, формування нових можливостей комунікації членів сім'ї, аналіз перспектив, визначення планів сім'ї, профілактика рецидивів насильства, контроль агресивної поведінки в родині, своєчасне лікування будь-яких видів залежностей членів родини.

Система соціальної реабілітації включала створення умов для безпечного проживання потерпілої і дітей, у деяких випадках переміщення постраждалих у шелтер (притулок для постраждалих від домашнього насильства), та співпрацю з мобільними бригадами психосоціальної допомоги, що працювали за викликом у помешканнях таких родин, соціальну адаптацію в нових умовах і місці проживання, відновлення загублених документів, соціального статусу постраждалого або ТПО, соціальний супровід сімей, де були зафіксовані випадки домашнього насильства.

Висновки. Комплексний інтеграційний підхід до психосоціальної реабілітації і психотерапії та своєчасна кваліфікована скоординована допомога фахівців (за принципом мультидисциплінарних бригад) постраждалим від домашнього насильства є ефективними і такими, що вимагають планових заходів у системі медико-психологічної і соціальної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства.

Ключові слова: психотерапія, жінки, постраждали від домашнього насильства, психосоціальна реабілітація, невротичні розлади.

I. V. Romanova
PSYCHOTHERAPY OF NEUROTIC DISORDERS OF WOMEN, WHO SUFFERED FROM DOMESTIC VIOLENCE,
IN THE SYSTEM OF PSYCHOSOCIAL REHABILITATION
Kharkov Medical Academy of Postgraduate Education,
Department of psychotherapy, Kharkov, Ukraine
victimhelp@ukr.net

Background. On the basis of study of abnormal psychology phenomenology to work out the complex system of psychotherapy and psychological advising of women, taking into account the educed abnormal psychology changes of forming of personality of teenagers and display of neurotic disorders for the teenagers, that suffered from domestic violence.

Materials and methods. From 2010 to 2017 we observed 98 women in the age from 18 to 53, injured by domestic physical, psychological violence. Experimental psychological researches included: test of differential self-appraisal of the functional state of SAN; test of determination of level of reactive and personality anxiety of scale of C. D. Spielberger – U. Hanin; test of H. J. Eysenck for the level of neurotism, questionnaire of diagnostics of the state of aggression of Bass-Darkey, determinations of style of behavior in the conflict situation of K. Thomas, scale of Hamilton for the estimation of depression.

Results. As a result researches psychotherapy is conducted and psychological advising for 90 % of women the displays of neurotic disorders diminished or leveled, the increase of self-appraisal and confidence was marked in itself, improvement of feelings of patients, also a psychological climate became better in families.

Conclusions. on the basis of analysis of individual, personality, socially-psychological factors, stipulating socially-psychological rejections in behavior of women, that were injured by domestic violence, application of timely complex psychotherapy, is needed, sent to renewal for the victims of domestic and socially-psychological adaptation.

Keywords: psychotherapy, psychosocial rehabilitation, women, who suffered from domestic violence, neurotic disorders.

УДК 616.89-008.441.3

В. І. Салдень

АЛГОРИТМ НАДАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБАМ ІЗ СОМАТИЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬ АЛКОГОЛЬ

Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України, м. Київ
victoriasalden@gmail.com

Актуальність. За даними ВООЗ, алкоголь є психоактивною речовиною (ПАР), яку найширше вживає населення України. Причиною смертності двох третин молоді від 15 до 20 років є отруєння алкогольними напоями або нещасні випадки внаслідок сп'яніння від ПАР. Кожен четвертий українець, який страждає на алкогольну залежність, є особою у віці до 35 років. Важливою складовою в наданні допомоги цьому контингенту є організація своєчасної та ефективної профілактики і психотерапії пацієнтам, які вживають ПАР і мають психічні та соматичні порушення.

Мета – вивчити особливості формування та перебігу психічних і поведінкових порушень у осіб з соматичними захворюваннями, які вживають алкоголь; розробити алгоритм надання комплексної первинної медичної допомоги.

Матеріали та методи дослідження. Проведено комплексне клініко-психопатологічне обстеження 34 пацієнтів, які вживали алкоголь і звертались із соматичними скаргами до сімейних лікарів у заклади первинної медичної допомоги. Ці хворі були обстежені із застосуванням розробленої та затвердженої вченою радою УНДІ ССПН МОЗ України уніфікованої карти. Для аналізу та обробки даних застосовували соціально-демографічний, клініко-анамнестичний, клініко-психопатологічний, психодіагностичний і статистичний методи дослідження.

Результати та їх обговорення. Аналізуючи результати тесту ALCOHOL-AUDIT ми встановили, що початкові ступені вживання алкоголю, а саме відносно безпечне і небезпечне вживання, складають в сукупності всього 23,5 %,